

Естония

Права на жертвите на престъпления в наказателното производство - Естония

Ще бъдете считан за **жертва на престъпление (пострадало лице)**, ако сте претърпели непосредствено физически, материални или морални вреди вследствие на противозаконно действие, напр. била Ви е нанесена телесна повреда или имуществото Ви е било повредено или откраднато в резултат на деяние, което представлява престъпление съгласно националното законодателство. Като жертва на престъпление законът Ви предоставя определени права преди, по време и след съдебното производство (съдебния процес).

Наказателното производство в Естония започва с досъдебно производство, което по принцип се провежда от полицията и прокурора и по време на което се събират доказателства за извършеното престъпление и предполагаемия извършител. Ако има достатъчно доказателства, делото се внася в съда. Делото приключва с осъждането или оправдаването на обвинения от съда. В случай на осъдителна присъда съдът се произнася и по гражданския иск, подаден до него, но в случай на оправдателна присъда искът се отхвърля. В този случай е възможно да се потърси обезщетение в рамките на гражданско производство. Съдът може да реши да уважи изцяло или частично гражданския иск, да не го уважи или да го отхвърли като недопустим. Ако не сте съгласен с решението на съда, можете да го обжалвате пред по-горна инстанция.

Следвайте връзките по-долу, за да намерите информацията, от която се нуждаете

- [☞ 1 - Моите права като жертва на престъпление](#)
- [☞ 2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес](#)
- [☞ 3 - Правата ми след съдебния процес](#)
- [☞ 4 - Обезщетение](#)
- [☞ 5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/01/2019

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

Когато се свържете с органа, ще получите информацията относно:

- начина, по който да съобщите за престъплението, и
- всички услуги за подкрепа на жертвите на престъпления, които са достъпни, без да се съобщава за престъпление.

Можете да намерите насоки и на уебсайта на [☞ Полицията и службите за охрана на границите](#).

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Вашите права ще бъдат защитени, независимо от това в коя държава от ЕС сте станали жертва на престъплението. Можете да съобщите за престъплението, а ако е необходимо — да получите услуги за подкрепа на жертвите на престъпления както в държавата, в която е извършено престъплението, така и в държавата, в която живеете.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Когато съобщавате за престъпление, имате право да получите следната информация:

- по Ваше искане — писмено потвърждение, че сте съобщили за престъпление;
- уведомление, получено в срок от десет дни, за решението да се образува или не наказателно производство;
- ако е образувано наказателно производство, Вие ще бъдете разпитан като жертва и ще Ви попитат дали желаете да получавате информация относно задържането под стража и освобождаването на заподозрения, както и относно часа и мястото на процеса; освен това
- след като приключи предварителното разследване по делото, прокурорът ще Ви уведоми за правото Ви да разгледате съдържанието на съдебното досие.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Всеки, който не разбира или не говори естонски език, има право на устен превод по време на производството. При поискване имате право да получите писмен превод на всеки текст, който е от съществено значение, за да разберете решението за прекратяване на наказателното производство или съдебното решение или за да се гарантира справедливостта на производството.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Органите трябва да гарантират, че разбирате това, което Ви е обяснено, и че сте разбрани. За тази цел в полицейския участък или в прокуратурата можете да намерите информационни листове на разбираем език, както и обучени специалисти. Имате също така право да ползвате услугите на жестомимичен преводач.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Услугите за подкрепа на жертвите на престъпления се предоставят от [Естонския национален съвет за социално осигуряване](#).

Ако сте жертва на насилие срещу жени, можете да се обърнете за помощ към [домовете за временно настаняване на жени](#), пострадали от домашно насилие.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

Полицията ще Ви информира за услугите за подкрепа на жертвите на престъпления, а ако е необходимо, ще Ви насочи към служител, предоставящ услуги за подкрепа на жертвите на престъпления. В много полицейски участъци имат служител, предоставящ услуги за подкрепа на жертвите на престъпления, който може да бъде намерен по всяко време.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Цялата информация, събрана в хода на наказателното производство, е поверителна и няма да бъде споделяна с обществеността, преди да започне публичният процес. Съдът може също така да обяви, че процесът Ви ще се гледа при закрити врати, в който случай информацията, обсъждана по време на процеса, също няма да бъде достъпна за обществеността.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Не, всеки има достъп до обичайните услуги за подкрепа на жертвите на престъпления, независимо от това дали е съобщил или не за престъпление. Налице са обаче специални услуги за подкрепа на жертвите на престъпления, като например обезщетение за жертви на насилие или надбавка за психологическа помощ, до които можете да получите достъп само след като сте съобщили за престъпление.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

Можете да помолите прокурора да поиска от съда да издаде временна ограничителна заповед срещу заподозрения. С временната ограничителна заповед на заподозрения се дават указания да стои далеч от посочените от съда места и да не се доближава, или да общува с посочените от съда лица.

Можете също така да бъдете защитен от мерки за защита на свидетели, които се прилагат от полицията по искане на прокуратурата.

Кой може да ми предложи защита?

Ако се намирате в опасност, се свържете с полицията, оттам ще гарантират Вашата безопасност.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

Полицията трябва да извърши преценка на всеки случай, като гарантира предотвратяването на всяка вреда.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Всички органи, водещи производството, са задължени да вземат предвид Вашите интереси и да Ви предпазят от вторична виктимизация в хода на наказателното производство.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Ако сте жертва на тежко престъпление, можете да имате право да не давате показания в съда; от друга страна, е възможно да се допусне изслушване чрез телекомуникационни средства или да се използва преграда, която да Ви скрие от погледа на обвиняемия по време на разпита Ви в съда.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

Органът, водещ производството, може да включи длъжностното лице по защита на децата, социален работник или психолог, който да участва при разпита на свидетел, който е малолетно или непълнолетно дете. Това е задължително при сериозни дела, в случай че водещият производството не е преминал подходящо обучение.

Ако сте жертва, която е малолетно или непълнолетно дете, и Вашите интереси са в конфликт с тези на законния Ви представител или на Вашите родители, органът, водещ производството, може да Ви назначи безплатно като правна помощ адвокат.

Малолетни или непълнолетни деца с психически увреждания и всички деца на възраст под 10 години или деца на възраст под 14 години няма да бъдат разпитвани в съда в случаите на домашно или сексуално насилие. Вместо това разпитът на малолетното или непълнолетното дете в полицията ще бъде записан на видеозапис, който може да бъде използван като доказателство в съда.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Ако член на Вашето семейство почине в резултат на престъпление, Вие имате всички права на жертва в хода на производство.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Ако член на Вашето семейство е жертва на престъпление, имате право да получите, ако е необходимо, услуги за подкрепа на жертвите по същия начин като жертвата.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

С Ваше съгласие и с това на заподозрения прокуратурата може да реши да прекрати наказателното производство чрез помирение (медиация). Помирителната услуга се предоставя от служител, извършващ услуги за подкрепа.

Ще имате право да изберете помирителната процедура по всяко време.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/01/2019

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [et](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Как мога да съобща за извършено престъпление?

Можете да съобщите за извършено престъпление, като се обадите на номера за спешни повиквания на полицията 112 (както и ако се нуждаете спешно от помощта на полицията), като подадете писмено съобщение в най-близкия полицейски участък или като изпратите по електронната поща сигнал до подходящата префектура на полицията. Повече информация за това как можете да съобщите за извършено престъпление можете да намерите [тук](#).

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

След като сте съобщили за престъпление, с Вас ще бъде осъществен контакт и ще получите информация за всички бъдещи процедури (например ще Ви помолят да дадете показания, да предоставите информация за възможни свидетели, да помогнете при събирането на доказателства и други). Ако е необходимо, ще получите информация и за възможна подкрепа за жертвите на престъпления, както и за други мерки за защита.

След като бъдете разпитан, запишете номера на наказателното дело и на разследващия орган, отговарящ за делото. Това ще Ви улесни да поискате информация от полицията на по-късен етап.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Имате право на адвокат, който да присъства по време на производството. Ако не разполагате със средствата да си наемете такъв, можете да подадете искане до съда за държавна правна помощ.

Всички жертви, които са малолетни или непълнолетни деца и чиито интереси са в конфликт с тези на техните законни представители, имат право на безплатна държавна правна помощ.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Жертвите и свидетелите имат право на обезщетение за направени разноски или за неполучени доходи вследствие на наказателното производство. Така например можете да претендирате за пътни разходи или за загуба на доходи вследствие явяването Ви в съда за даване на показания. За да претендирате разноски, уведомете органа, който Ви е призовал, и ще получите указания как да предявите своя иск.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

При прекратяване на наказателно производство до Вас или Вашия представител незабавно ще бъде изпратено копие от съответното решение. Като жертва на престъпление можете да поискате достъп до съдебното досие в срок от 10 дни от получаването на решението за прекратяване на наказателното производство. В рамките на тези 10 дни Вие ще имате право също да поискате от прокуратурата да преразгледа решението.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Като жертва Вие сте страна в съдебния процес при равни условия с другите страни и имате право да участвате в процеса.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например, дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадад от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Ако срещу Вас е извършено престъпление, то Вие сте жертва в наказателното производство. Въпреки това имате право да предявите и граждански иск като част от същото производство.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Съгласно Наказателно-процесуалния кодекс жертвата има право:

1. да оспорва отказ за започване или прекратяване на наказателно производство;
2. да предявява граждански иск чрез разследващ орган или чрез прокуратурата;
3. да дава или да отказва да даде показания срещу свои близки лица;
4. да дава показания;
5. да подава молби и жалби;
6. да преглежда протоколите от заседанията и да прави изявления относно условията, хода, резултатите и протоколите от заседанията (Вашите изявления ще бъдат взети в писмен вид);
7. да преразглежда съдържанието на съдебното досие след приключване на предварителното разследване по делото;
8. да участва в съдебното заседание;
9. да дава съгласие или да отказва да даде съгласие за прилагане на процедура за постигане на споразумение и да изразява мнението си относно обвиненията и наказанията, размера на посоченото в обвиненията и в гражданския иск обезщетение;
10. да дава съгласие за прилагането на временна ограничителна заповед и да изисква прилагането на ограничителна заповед;
11. да изисква разпитът да се извършва от лице от същия пол в случай на сексуално насилие, основано на пола насилие или престъпление, извършено при близки взаимоотношения, освен когато разпитът се провежда от прокурор или от съдия, или ако това би попречило на хода на производството.

Жертвата трябва:

1. да се яви, когато е призована в съда от разследващ орган, прокуратура или съд;
2. да участва в производството и да следва заповедите на разследващия орган, прокуратурата и съда.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

По време на процеса имате право да правите изявления и да изразявате своето мнение. Имате право и да давате показания в съда, ако прокуратурата поиска да бъдете разпитан.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Съдът ще Ви информира за времето и мястото на заседанията на съда, както и ще бъдете информиран за решението на съда, което ще Ви бъде изпратено по пощата, освен ако не присъствате лично в съда при неговото произнасяне.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Имате право да прегледате съдебните досиета в прокуратурата, след като предварителното разследване приключи или когато наказателното производство е прекратено. Прокуратурата ще Ви информира за това право и ще Ви даде указания как можете да прегледате досиетата.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/01/2019

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Като страна в процеса имате правото да обжалвате решението пред областния съд (*ringkonnakohtus*) в срок от 30 дни след неговото постановяване.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

Имате право да бъдете уведомен в случай на предсрочно освобождаване от затвора на осъдения извършител, ако поискате това в хода на производството.

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Получаването на услуги в подкрепа на жертвите не е ограничено до периода, в който се води наказателното производство. Можете да продължите да получавате услуги за подкрепа на жертвите и след приключване на наказателното производство, без да има определен срок за това.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Ще бъдете информиран за решението на съда, в което се посочва присъдата, наложена на осъдения. Също така, ако поискате, ще бъдете уведомен в случай на предсрочно освобождаване на осъдения извършител от затвора.

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Ако сте поискали това по време на Вашия разпит, ще бъдете уведомен, в случай че осъденият извършител бъде освободен или избяга от затвора.

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например, мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Можете да бъдете помолен да изразите мнението си в рамките на производството за предсрочно освобождаване, но не можете да обжалвате такива решения.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/01/2019

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Имате право да предявите граждански иск срещу обвиняемия, за да претендирате за обезщетение за причинени вреди като част от наказателното производство. Можете да предявите граждански иск в срок от 10 дни, след като сте прегледали съдебното досие. Можете също така да поискате от прокуратурата да удължи този срок.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

Ако осъденият извършител не изплати наложената му с решение на съда сума, имате право да се свържете със съдебен изпълнител, който ще образува изпълнително производство.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Не, държавата не плаща обезщетения, дължими от осъден извършител.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Можете да подадете молба за обезщетение от държавата за следните видове вреди, в случай че сте лице, което е близък на лицето, починало в резултат на престъпление или ако сте жертва на тежко престъпление и то е довело до здравословен проблем с продължителност най-малко четири месеца:

1. вреди, произтичащи от нетрудоспособност или намалена трудоспособност;
2. разноски, направени поради вреди, причинени на здравословното състояние на жертвата;
3. вреди, произтичащи от смъртта на жертвата;
4. вреди, нанесени на очила, зъбни протези, контактни лещи или други принадлежности, които заместват телесни функции или дрехи;
5. разноски по погребението на жертвата.

За да имате право на обезщетение, трябва да съобщите за престъплението на полицията в срок от 15 дни след като то е било извършено или след като сте имали възможността да съобщите за него.

Молбата за обезщетение трябва да бъде подадена до Естонския национален съвет за социално осигуряване в срок от три години от извършването на престъплението или от датата на смъртта на жертвата, освен ако:

1. лицето на издръжка е разбрало за смъртта на жертвата след повече от година от датата на смъртта, като молбата се подава в срок от три години от датата, на която е разбрало за смъртта на жертвата;
2. ищецът на обезщетение е претърпял здравословен проблем с продължителност повече от една година и навременното подаване на молбата е било невъзможно поради здравословното му състояние, като молбата се подава в срок от три години от подобряването на неговото здравословно състояние;
3. основанието за подаване на молба за обезщетение е сексуално престъпление срещу малолетно или непълнолетно дете, като молбата се подава в срок от три години, след като жертвата е станала пълнолетна, освен ако причината за наказателното производство не е станала очевидна, преди лицето да достигне пълнолетие.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Ако в рамките на наказателното производство не се установи самоличността на лицето, извършило престъплението срещу Вас, можете да подадете молба за обезщетение на жертва на престъпление от държавата.

Ако обвиненото в извършването на престъплението лице е оправдано от съда, но все още смятате, че това лице Ви е причинило вреда, можете да предявите граждански иск.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Решението за присъждане на обезщетение на жертва на насилие може да бъде отложено до постановяването на решение на окръжния съд, ако:

1. правото на ищеца да получи обезщетение от лицето, отговорно за вредите, причинени в резултат на престъплението, не е сигурно или
2. е очевидно, че лицето, отговорно за вредите, причинени вследствие на престъплението, се съгласява и е в състояние да Ви обезщети за вредите.

Ако присъждането на обезщетението е отложено, Естонският национален съвет за социално осигуряване може да извърши авансово плащане въз основа на искане от ищеца на обезщетение, ако последният очевидно има право на обезщетение и се намира в затруднено икономическо положение.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/01/2019

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

- а. [Службата за подкрепа на жертвите на престъпления към Естонския национален съвет за социално осигуряване](#)
- б. [Центрове за подкрепа на жени](#)
- в. [Полицията и службите за охрана на границите](#)

Гореща телефонна линия за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

- а. Гореща телефонна линия за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления: 6121360 или 16106 (обаждания се приемат от понеделник до петък между 9.00 и 17.00 часа).
- б. Гореща телефонна линия за оказване на подкрепа на деца: 16111 (за съобщаване за деца, които се нуждаят от помощ; обаждания се приемат 24 часа, всеки ден).

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Да, услугите за подкрепа на жертвите на престъпления са безплатни.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Услугите за подкрепа на жертвите на престъпления, предоставяни от държавата, обхващат следното:

1. консултиране на жертвите;
2. оказване на съдействие на жертвите при комуникацията им с държавните органи, с органите на местното управление и с юридически лица;
3. осигуряване на безопасно настаняване;
4. осигуряване на храна;
5. осигуряване на достъп до необходимите здравни услуги;
6. предоставяне на необходимата материална помощ;
7. предоставяне на необходимата психологическа помощ;
8. предоставяне на услуги по писмен и устен превод, необходими за получаване на услуги за подкрепа на жертвите на престъпления;
9. предоставяне на други услуги, необходими за физическото и психосоциалното възстановяване на жертвите.

Какви видове подкрепа мога да получа от неправителствени организации?

Доставчиците на предоставяните от държавата услуги за подкрепа на жертвите на престъпления могат да Ви насочат към подходящи неправителствени организации.

[Домове за временно настаняване на жени, пострадали от насилие](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/01/2019